

BoonBerichten

Mededelingen en berichten van het Louis Paul Boon Genootschap
Nummer 123, april 2019

VOORJAARSBIJENKOMST 2019

Onze voorjaarsbijeenkomst zal zijn op **zaterdag 11 mei** in Aalst. In gebouw Utopia is dan om 18:00 uur de vertoning van de film *De Bom* van Robbe de Hert uit 1969.

In deze korte film vindt een garagehouder, gespeeld door Louis Paul Boon, op een dag een atoombom, die door een vliegtuig is verloren. Hij verstopt de bom en brengt het land in rep en roer als hij aankondigt de bom pas terug te geven als de productie van dergelijke vernietigingswapens wordt stopgezet. Fons Rademakers is in de film te zien in een kleine rol als postbode.

We werken nog aan een verdere invulling van het programma en zullen in het volgende BoonBericht meer details geven over deze bijeenkomst.

De bundel *Boontjes 1972* zal pas eind mei klaar zijn en de presentatie ervan hopen we in het najaar te verzorgen.

Voorts staat de komende periode op de agenda:

UITREIKING 25^E POËZIEPRIJS BOONTJE

C.C. Boontje/Linx+ verzorgt deze jubileumeditie in het stadhuis aan de Grote Markt van Sint-Niklaas op **zondag 28 april** om 11 uur. De bekroonde gedichten zullen worden voorgelezen, gevolgd door de prijsuitreiking en een afsluitende borrel.

ODE AAN AALST

Het Oost-Vlaams Kamerorkest brengt een Symfonisch Jubileumconcert op **vrijdag 10 mei 2019** om 20:00 uur in de Sint-Jozefskerk, Esplanadeplein, Aalst. Dirigent: Johan Moeyersoons. Op het programma staan onder andere: *Mijn Kapellekensbaan* van Kristiaan Van Ingelgem en *Daenssuite* van Dirk Brossé.

DE TWEE GEZICHTEN VAN DE SCHRIJVER L.P. BOON

Op **zondag 26 mei** is er een literaire ontmoeting ter gelegenheid van de veertigste sterfdag van Boon in Podium Babel, Sittard van 11:00 – 13:30. Bindels & Van Melick geven hún visie op de ambivalentie in leven en werk van de schrijver. Kris Humbeeck (biograaf en hoofdbezorger van het Verzameld Werk) en Wim Dijkstra (oud-burgemeester van Sittard-Geleen) zullen hun licht laten schijnen over diverse aspecten rond het werk van Louis Paul Boon.

CAFÉ BOON

Café Boon

Foto: Geert Van Hoeymissen / VRT

Van 4 tot en met 7 maart stond Louis Paul Boon centraal in het programma 'Café Boon' op radio Klara. De uitzendingen werden opgenomen tijdens het festival 'Klara in deSingel' op zaterdag 26 januari jl.

Pat Donnez en Heleen Debruyne gingen in gesprek met Boonbiograaf Kris Humbeeck, filmmaakster Saddy Choua, auteur en journalist Chris De Stoop, stedelijk planoloog en activist Eric Corijn, Boonkenner Matthijs de Ridder en mediaspecialiste en politica Katia Segers.

De belangrijkste vraag van het programma – 'hoe relevant is deze gigant van de Nederlandse letteren nog, veertig jaar na zijn dood' – werd hiermee eigenlijk meteen beantwoord. Het was immers gelukt om vier uur lang van gedachten te wisselen met specialisten in en liefhebbers van het werk van Boon. De schrijver weet dus nog steeds te inspireren en zijn werk geeft nog steeds voldoende aanleiding tot discussie.

In de vier uitzendingen spraken Pat Donnez en Heleen Debruyne steeds met twee gasten aan tafel in het spreekwoordelijke Café Boon - de zaal was ingericht als een stemmig café.

Beide gespreksleiders waren zeer bekwaam en betrokken; ze stelden uitdagende vragen, hadden een eigen, soms scherpe inbreng en bovenal: een goede dosis humor. Bij elke uitzending zat de zaal vol enthousiast publiek. Muzikale afwisseling werd verzorgd door het ensemble Lady Angelina en haar Fenomenale Feminatheek met levensliederen, smartlappen en tranentrekkers. Met af en toe een knipoog en ook wat wrange humor.

Naast de centrale vraag: *Hoe relevant is Boon veertig jaar na zijn dood nog?* hadden de vier uitzendingen ieder een eigen thema, ontleend aan een boektitel van Boon.

Aan het eind van iedere uitzending werd aan de gasten gevraagd welke vraag zij nog aan Boon zouden willen stellen, mocht de schrijver nog in leven zijn.

Hieronder volgt een kort verslag met de kernpunten van de vier gesprekken.

Eric Corijn en Kris Humbeek te gast bij Pat en Heleen
Foto: Geert Van Hoeymissen / VRT

De Kapellekensbaan – 4 maart 2019

Gasten van Pat en Heleen waren Boonbiograaf Kris Humbeek en stedelijk planoloog Eric Corijn.

Boons magnum opus. ‘Ge leest de eerste regel en zit er reeds middenin. Als wrakhout zijt ge op de stroom van dit proza. En het eindigt met die fenomenale laatste zin: Het leven gelijk het leven is’.

Wat blijft er van die *Kapellekensbaan* – metafoor voor Vlaanderen, bij uitbreiding Europa en de wereld – vandaag nog over?

Kris Humbeek benadrukte in het gesprek met name het aspect van de romanvernieuwing van Louis Paul Boon. Door zijn structuur blijft *De Kapellekensbaan* actueel: Boon introduceert allerlei personages in het boek waarmee hij als auteur in discussie gaat en waarbij de lezer ook wordt uitgenodigd om mee te doen. Op deze wijze kan de lezer het boek zelf aanvullen, hij of zij kan als het ware eigen thema’s toevoegen.

Boonlezer en -liefhebber Eric Corijn belichtte vanuit zijn specialiteit als sociaal geograaf met name het aspect stedelijkheid en de worsteling van Boon met modernisering en de ontmenselijking van de stedelijke samenleving.

Waar Kris Humbeek signaleerde dat Boon zich dan ook terugtrok uit de stad in zijn eigen reservaat, omdat hij met name angst had van de stedelijke en geïndustrialiseerde maatschappij, zag Eric Corijn vooral een falen van de maatschappij zelf om de stad zo in te richten dat er een voldoende menselijke

samenleving ontstaat. Boon zocht zijn vrijheid buiten de stad, maar Eric Corijn ziet juist hoop in het leven in de stad, dichterbij de toekomst, als daar dan wel beter wordt gelet op het voorkomen van sociale ongelijkheid en verloedering van arbeidersbuurten.

Door het beleid heeft de industrialisering in Vlaanderen volgens Corijn niet geleid tot verstedelijking, maar tot veel kleinstedelijk wonen.

Volgens Kris Humbeek was Boon buitengewoon ambitieus met zijn grootse romanproject om te proberen de wereld te vatten in zijn boek. Hij had dan ook een grote gedrevenheid om zijn beschavingskritiek, zijn cultuurkritiek te uiten. Veel was er fout gegaan in de samenleving; nieuwe vormen van sociale ongelijkheid waren gecreëerd, diverse vormen van onderdrukking bleven bestaan: de mens had volgens Boon de kans verkeken zichzelf te verbeteren.

Boon kende allerlei angsten en fobieën. Hij had angst voor verdere modernisering, voor machines en de industrie. In de tijd van *De Kapellekensbaan* speelde ook de dreiging van de atoombom. Het pacifisme en antimilitarisme waren sterk bij Boon.

Een van de huidige thema’s die de lezer aan de roman zou kunnen toevoegen betreft de verdergaande mate van individualisering.

Tenslotte werd aan de gasten nog gevraagd welke vraag ze aan Boon zouden willen stellen als de schrijver nu nog leefde:

Eric Corijn vroeg zich af aan welke kant Boon zou staan met betrekking tot het klimaatprobleem; waarschijnlijk zou hij aan de kant van de jeugd staan die veel radicalere antwoorden wil van de politiek. Maar zijn uiteindelijke vraag aan de Boon formuleerde hij toch kort en bondig: “Boontje wat vindt gij van de jeugd van vandaag?”

Kris Humbeek: “Ik zou het prettig vinden dat hij de kladversie van de biografie naleest en links en rechts wat aanvult.”

Waarna hij nog liet optekenen dat het laatste deel van het Verzameld Werk eind 2020 moet verschijnen, samen met de biografie.

Muzikaal ensemble Lady Angelina Foto: Herman Verlint

Mijn kleine oorlog - 5 maart 2019

Gasten van Pat en Heleen waren Boonkenner Matthijs de Ridder en onderzoeksauteur Chris De Stoop.

De tedere anarchist werd Boon genoemd. Het is een label waar je veel kanten mee op kunt, maar in deze aflevering werd dieper ingegaan op de 'sociaal bewogen' Boon.

Over de man die de mensen eerst 'een geweten wil schoppen' in *Mijn Kleine Oorlog* en daar vijftien jaar later aan toevoegt: 'wat heeft het alles voor zin'.

Matthijs de Ridder (L) en Chris De Stoop (R)
Foto: Herman Verlint

Mijn kleine oorlog wordt nog altijd veel gelezen en bestudeerd. Matthijs de Ridder – die zichzelf bestempelt als handelaar in teksten – voerde meteen aan dat het dan ook heel wat minder dik is dan bijvoorbeeld Boons *Kapellekensbaan*. Dat spreekt altijd wat makkelijker een groot publiek aan, maar het is ook serieus een van de boeken die Matthijs als eerste aanraadt om van Boon te gaan lezen.

Hij noemde het een muzikaal boek; Boon zet in op de klank van de taal. Boon heeft een geheel eigen taalgebruik en hanteert in de tekst een soort stampend ritme door de korte zinnen met herhalend patroon.

Chris Stoop voelt zich vooral aangetrokken tot de sociaal-bewogen Boon, de geëngageerde schrijver, die in dit boek naar voren komt.

De strijd van Boon om niet bitter te worden is niet gelukt, maar hij legt zich er ook niet geheel bij neer. Boon doet steeds pogingen om toch verder te gaan.

Chris vond het jammer dat Boon in de tweede druk de laatste zin afzwakte tot 'wat heeft het alles voor zin'. Matthijs vond dat juist niet; Boon vond namelijk nieuwe manieren om te reageren op de veranderende wereld. En ook die vraag als laatste zin van het boek komt toch eigenlijk aan als een mokerslag.

Wat de gasten graag nog aan Boon zouden vragen:

Matthijs de Ridder zou graag met Boon praten over de manier waarop hij heeft geschreven. Vooral ook over de melodie van de taal. "Op welke manier heeft hij daarover nagedacht?"

Meer over Louis Paul Boon op de website www.lpboon.net volg ons ook op Facebook: www.facebook.com/LouisPaulBoonGenootschap

Chris De Stoop: "Als hij vandaag in zo'n zelfde straat in bijvoorbeeld Aalst, Ninove of Molenbeek zo'n boek zou schrijven, zou hij op dezelfde onderklasse stuiten en dezelfde schreeuw van verontwaardiging voelen als 70 jaar geleden. Ik zou hem vragen of hij nu hetzelfde boek zou schrijven over zo'n straat en of een nieuwe klassenstrijd zich aandient".

Pieter Daens – 6 maart 2019

Gasten van Pat en Heleen waren Boonbiograaf Kris Humbeek en mediaprof en politica Katia Segers.

Vóór de film en de musical was er de roman: *Pieter Daens of Hoe in de negentiende eeuw de arbeiders van Aalst vochten tegen armoede en onrecht*. Het verhaal over de 19^e-eeuwse rebelse priester Adolf Daens en zijn broer, de uitgever en journalist Pieter.

Een aflevering over economie, maatschappelijk relevante journalistiek toen en hoe vandaag de markt en de media tegen een rotvaart veranderen naar een 'contentmakers' gedreven businessmodel.

Kris Humbeek en Katia Segers
Foto: Herman Verlint

Kris Humbeek schetste de ontstaansgeschiedenis van het boek vanuit het werk *Fabrieksstad Aalst* en voorpublicaties in *Vooruit* en hoe Boon uiteindelijk koos voor het vertellen van het verhaal over priester Daens via zijn broer, de journalist en uitgever Pieter Daens.

Katia Segers beschreef de rol van de kranten eind 19e eeuw en hoe de kranten ervoor gingen zorgen dat er een platform was voor politieke strekkingen. Verschillende partijen konden op elkaar reageren, er ontstond politiek debat.

Het debat aan tafel van Café Boon zette al snel vaart richting de crisis in de journalistiek die Katia ziet ontstaan: een traditie van journalistiek waarbij vooral het aantal *likes* en *clickbaits* telt in plaats van de inhoud. Zij ziet een groot risico in het feit dat er in Vlaanderen eigenlijk nog maar twee grote persgroepen over zijn, naast de VRT; redacties worden kleiner en daardoor zijn er ook steeds minder invalshoeken. Het nieuws wordt straks nog maar

gegeven vanuit een enkel perspectief. Ook het fenomeen van *fake news* kwam aan bod, waarbij werd aangetekend dat er ook vroeger al vertekening en inkleuring plaatsvond door de betreffende zuil. Er is dus niets nieuws aan de hand, maar de huidige schaal is wel heel anders.

Kris merkte op dat Boon ook een soort fake news bracht. Hij introduceerde rustig verzonden feiten en personen in zijn journalistieke stukken. Denk bijvoorbeeld maar aan zijn vroege 'journalistieke' reis naar Italië die volkomen gefingeerd was of de verzonden persoon die centraal staat in zijn reportage 'Hij was een zwarte'...

De vraag die de gasten graag nog hadden willen stellen aan Louis Paul Boon:

Katia Segers: "Ik zou hem waarschijnlijk vragen mij een rondleiding te geven door de tentoonstelling van de *Fenomenale Feminatreek*".

Kris Humbeeck: "Ik zou hem vragen of hij het toch niet wat sneu vindt dat hij net te vroeg is gestorven om de Nobelprijs voor literatuur in ontvangst te kunnen nemen".

Mieke Maaikes obscene jeugd – 7 maart 2019

Gasten van Pat en Heleen waren Boonkenner Matthijs de Ridder en documentairemaakster Sadies Choua.

Boon was een befaamde collectioneur van blote vrouwen. Vijfentwintigduizend kon hij er op de kop tikken die hij onderbracht in zijn *Fenomenale Feminatreek*. Maar Boon schreef ook graag over de meisjes en had in zijn plastisch werk een voorliefde voor heel jonge meisjes. Wat moeten we daar in #MeToo-tijden mee aanvangen?

Voor Heleen Debruyne was het de eerste kennismaking met Boon, net als voor Katia Segers zoals zij aangaf in het interview op 6 maart.

Sadies Choua kreeg het boek gratis bij *De Morgen* en beleefde het toch als een soort openbaring dat zo iets ook gezien kan worden als een roman.

Matthijs de Ridder benadrukte dat het toch vooral een parodie is; Boon beschreef ermee de plaats die porno inneemt in onze maatschappij.

Sadies heeft *Mieke Maaike* ook gelezen als een parodie, maar zij vertelde dat ze met name is gefascineerd door Boons *Fenomenale Feminatreek* waarin hij zijn enorme collectie plaatjes onderbracht, samen met teksten. Bijvoorbeeld bij de beschrijving van de Spaanse vrouw en de diverse foto's daarbij, heeft hij het in zijn beschrijving vooral over Franco. Zij meent echter dat Boon in zijn opzet om de consumptiemaatschappij – het consumeren van vrouwelijk naakt – te bekritisieren is mislukt. Hij heeft waarschijnlijk niet genoeg geluisterd naar vrouwen, naar feministen, om te begrijpen dat de seksuele revolutie en de seksuele bevrijding heel goed is, maar dat daarbij toch het plezier van de vrouw een beetje werd vergeten.

Sadies verzamelt plaatjes van blote mannen, zoals Boon dat deed met plaatjes van blote vrouwen. Het is een parodie op Boons werk zoals Boon een parodie gaf op de seksuele revolutie. Sadies wilde de rollen eens omkeren: de vrouwen kijken naar de mannen. Het is ook humor natuurlijk.

Matthijs gaf nog aan dat *Mieke Maaike* een echt mannelijke fantasie is, maar het is niet echt Boons fantasie, want de schrijver is ook hier weer een personage. Het resultaat aan het einde is een heel perverse vrouw met een houding naar mannen toe die niet meer begerlijk is.

Ondanks alle kritiek die hij misschien wilde geven in het boek, gaat Boon volgens Sadies voorbij aan de verlangens van de vrouw.

Zou zo'n boek nu nog gepubliceerd kunnen worden? Volgens Matthijs zou je het nu nog steeds kunnen publiceren, maar de reacties zouden in ieder geval heel anders zijn.

Volgens Sadies zou nu moeilijk kunnen; vrijheid is geweldig, maar kunst is niet zomaar een vrijbrief om alles te mogen doen. Vooral de minderjarige Mieke Maaike in het boek zal een probleem zijn.

Wat de gasten nog aan Boon zouden willen vragen als dat kon:

Sadies: "Ik zou hem een naaktfoto vragen voor mijn privé-collectie".

Matthijs: "Ik zou hem willen vragen of hij gehoord heeft van het internet. En dan zou ik hem dat laten zien en dan zou ik hem een aantal zoekwoorden suggereren. En dan kijken hoe snel hij op tilt slaat".

Download alle afleveringen van Café Boon als podcast: <https://klara.be/cafeboon?deliveryName=DM3565>

BoonBerichten

*De onregelmatig verschijnende BoonBerichten worden uitgebracht onder verantwoordelijkheid van het bestuur.
redactie: Erik van Veen*

Bestuur:

Lucas Vander Taelen (voorzitter), Wim Dijkstra en Luc Geeroms (ondervoorzitters), André Dumont en John Jacobs (secretarissen), Freddy Van Hollebeke (penningmeester), Erik van Veen (website en BoonBerichten) en Gert Jan de Bruijn.
aankomend bestuursleden: Jacquy De Pauw, Erna De Ridder en Bert Ummelen

Jo Boon is adviseur van het bestuur

Secretariaat België:

John Jacobs, Martelarenstraat 143, 1800 Peutie
02 2512291 – jpgjacobs@skynet.be

Secretariaat Nederland:

André Dumont, Groenestraat 114, 6531 HT Nijmegen
06 30014253 / 024 3565019 – mail@lpboon.net

Bankrekening België: BE36068200494781 t.n.v. L.P.Boon Genootschap, Oude Vismarkt 13, 9300 Aalst.
Bankrekening Nederland: NL53INGB0005685885 t.n.v. L.P.Boon Genootschap, Nijmegen